Hoogbegaafdheid in de behandelkamer

Meike Nieuwland-Schreiber
Sifra Bastmeijer

Even voorstellen

Wat willen jullie in deze workshop leren?

Wat gaan we doen?

- Kenmerken van hb: theorie → praktijk
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Identiteitsontwikkeling
- Wat vraagt dit van de therapeut?
- Wat vraagt dit van de behandelkamer?
- Kern van het verhaal
- Tot slot

- Vragen

Kenmerken van hoogbegaafdheid
De theorie en de praktijk

Wat is de aanmeldreden?

- Enorme weerstand om naar school te gaan
- Altijd ‘aan’ staan
- Woede uitbarstingen thuis
- Focus op het negatieve, soms ook depressieve klachten
- Poep- en plasproblemen
- Weinig zelfvertrouwen, laag zelfbeeld
- Moeite aansluiting te vinden bij leeftijdgenoten
- Angstklachten

Signalen (hoog)begaafdheid

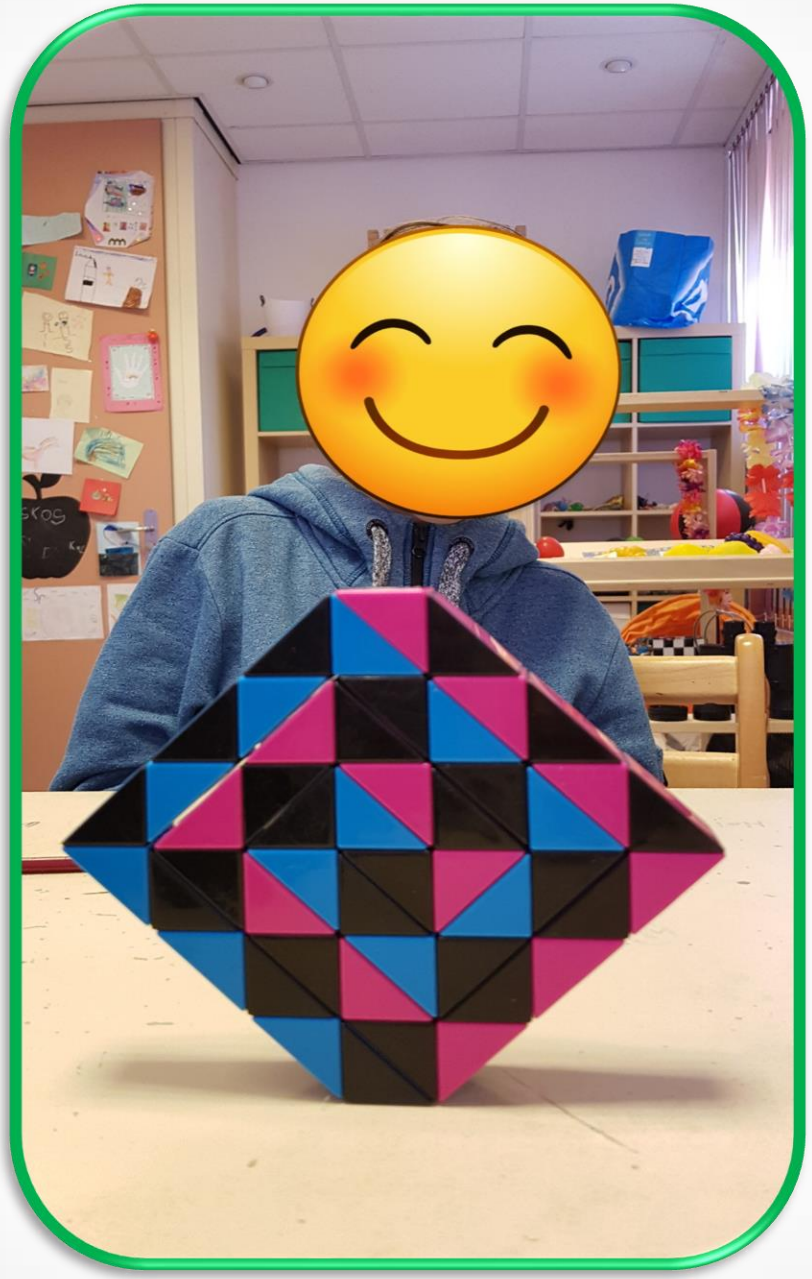

Het drieringenconcept van Renzulli en het meerfactorenmodel van Mönks

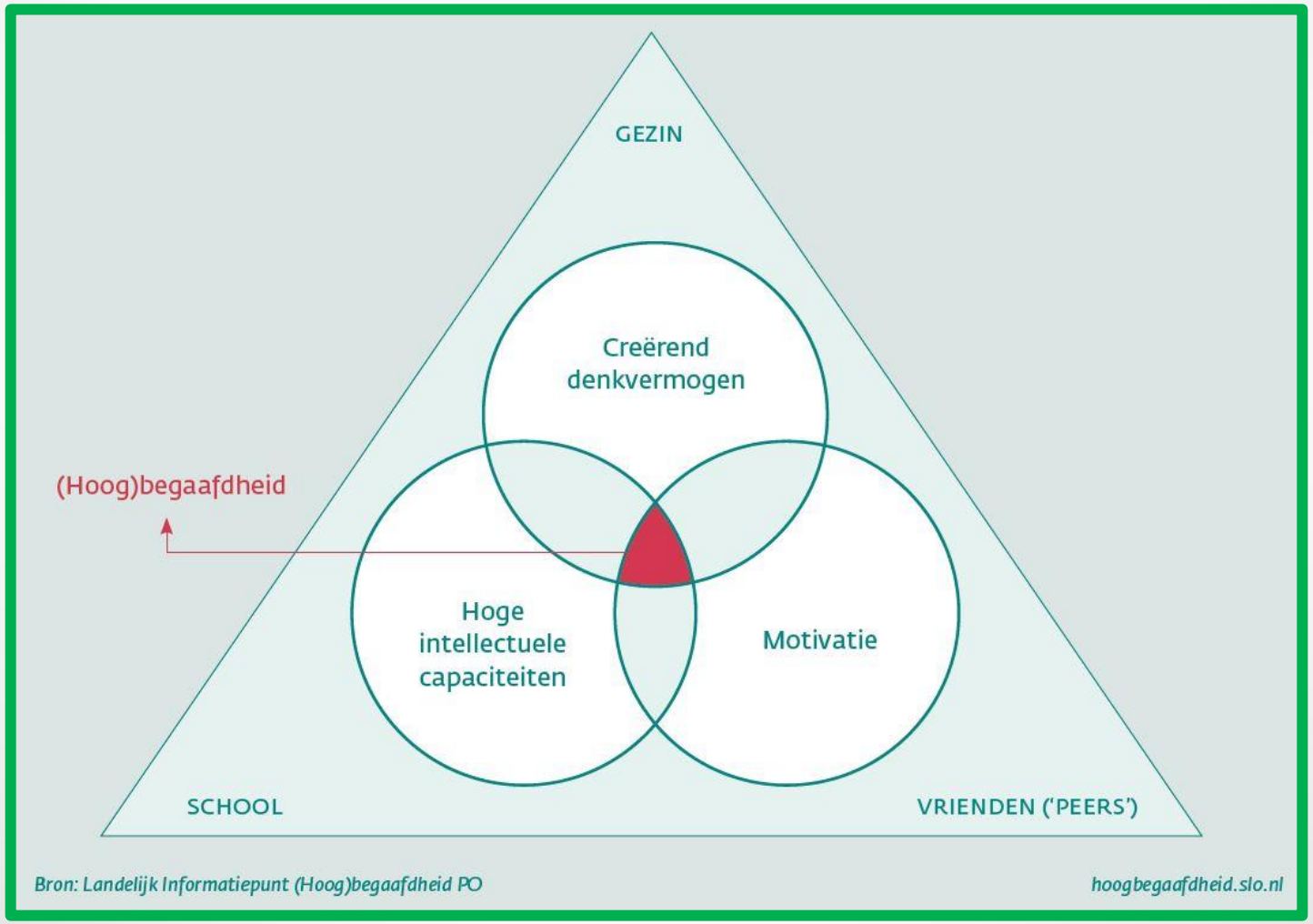

Als de elfjarige hb jongen nét te hard gefietst heeft en tien minuten in de wachtkamer moet wachten totdat hij aan de beurt is…

Heller (1992; 2000)

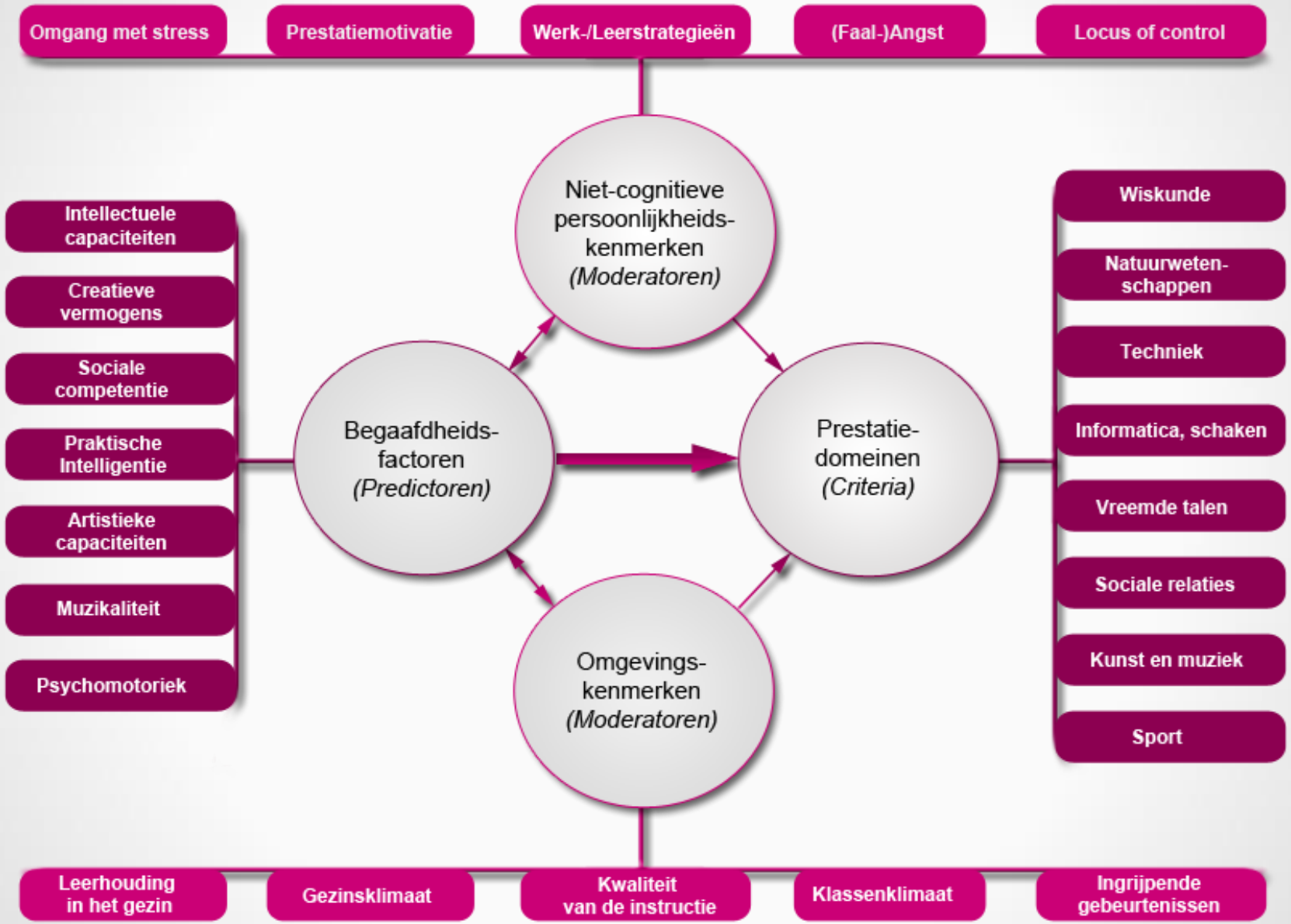

LEGEND

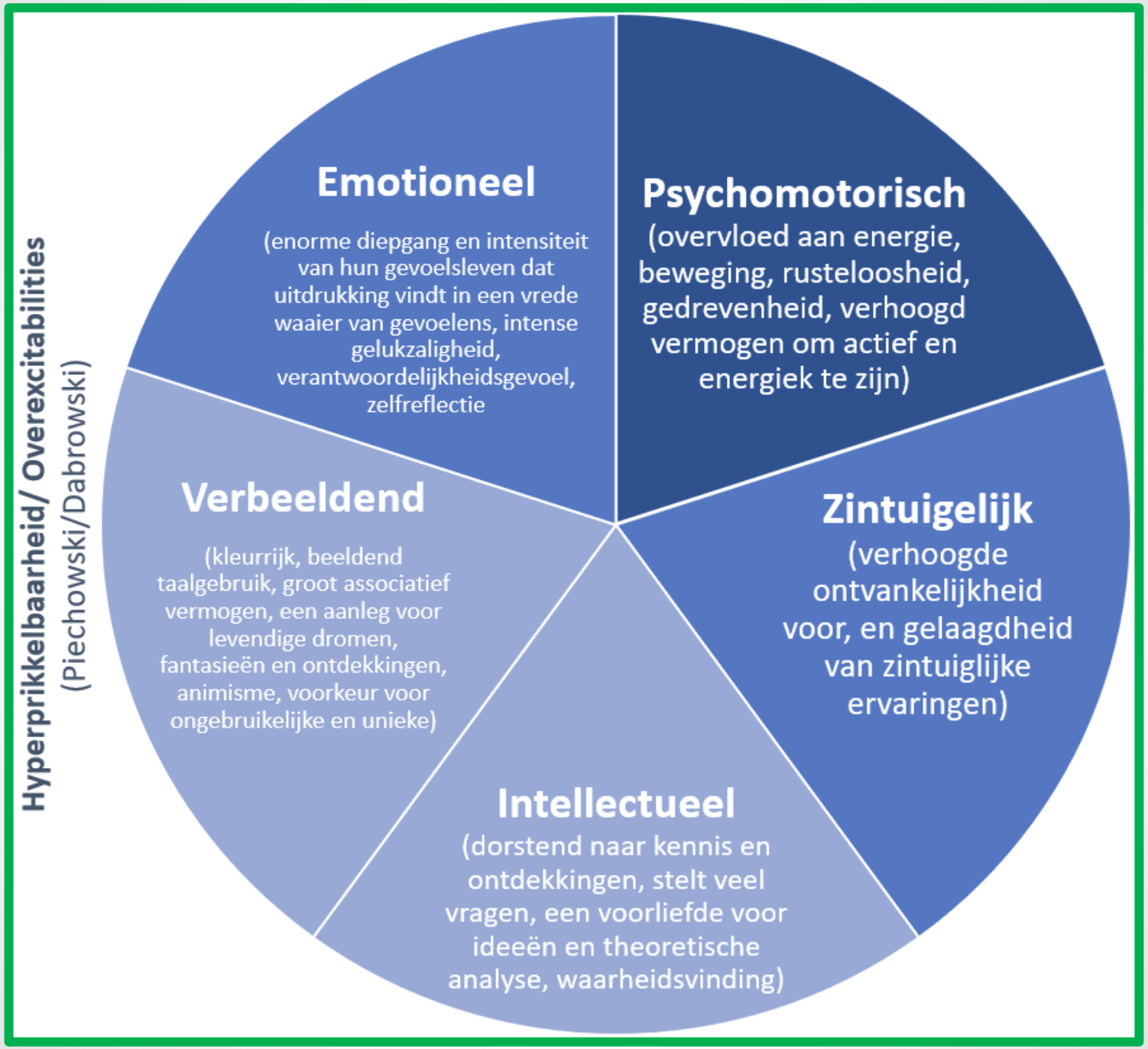
Hyperprikkelbaarheid/ Overexcitabilities
(Piechowski/Dabrowski)
Emotioneel
(enorme diepgang en intensiteit van hun gevoelsleven dat uitdrukking vindt in een vrede waaier van gevoelens, intense gelukzaligheid, verantwoordelijkheidsgevoel, zelfreflectie
Psychomotorisch
(overvloed aan energie, beweging, rusteloosheid, gedrevenheid, verhoogd vermogen om actief en energiek te zijn)
Verbeeldend
(kleurrijk, beeldend taalgebruik, groot associatief vermogen, een aanleg voor levendige dromen, fantasieën en ontdekkingen, animisme, voorkeur voor ongebruikelijke en unieke)
Zintuigelijk
(verhoogde ontvankelijkheid voor, en gelaagdheid van zintuiglijke ervaringen)
Intellectueel
(dorstend naar kennis en ontdekkingen, stelt veel vragen, een voorliefde voor ideeën en theoretische analyse, waarheidsvinding)

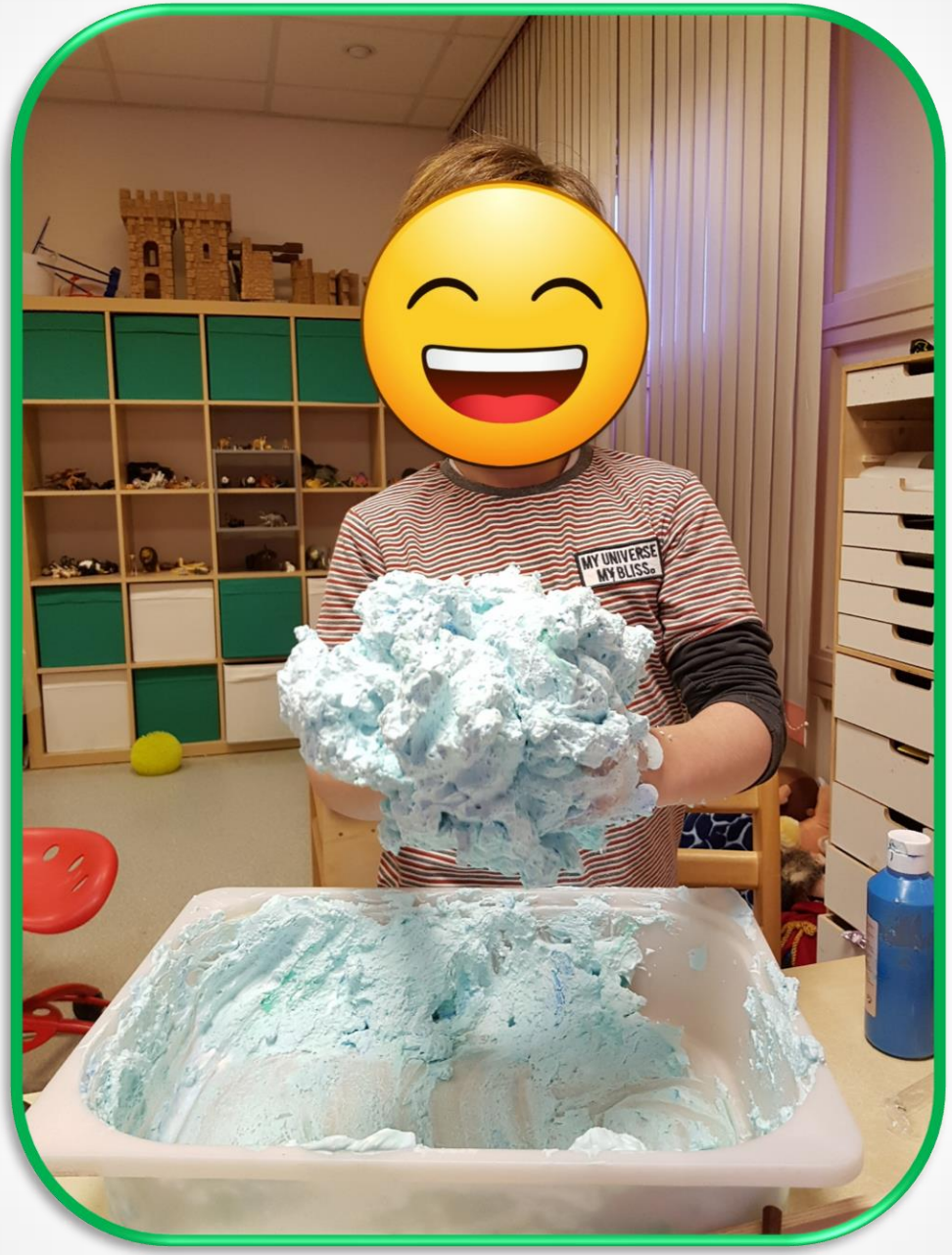
MY UNIVERSE
MY BLISS

COAST

Zijn we nog scherp?
Even checken. Een raadsel…

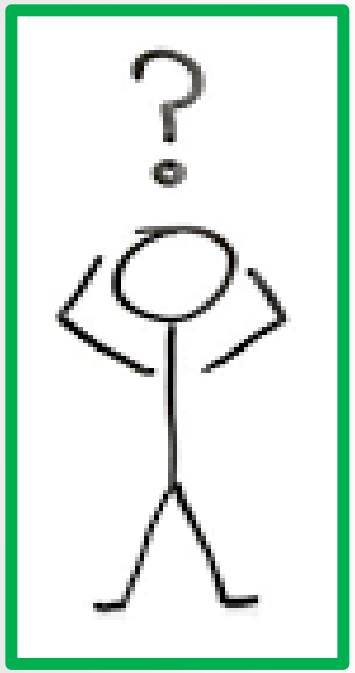

- 9999 = 4
- 7682 = 3
- 1001 = 2
- 2715 = 0

- 8520 = ?

Sociaal-emotionele ontwikkeling

...MAG IK VAN JOU 'T RODE BLOKJE?...
...'T RODE BLOKJE!
..NIET ZO ZEUREN, INO,...JE KREEG TOCH 'N BLOKJE?...
...NO MAG DAN REUZE, SLIM ZIJN, EMOTIONEEL IS HIJ TOCH WEL HEEL ERG ACHTER...

Identiteitsontwikkeling

Wat vraagt dit van
de therapeut?

Onderzoek Rosanne Evers (juli 2019):

‘Hoogbegaafde kinderen in de spelkamer; wat betekent dit voor de speltherapeut?’

Basishouding

- Onvoorwaardelijke acceptatie
- Positief focus
- Congruent zijn
- Transparant zijn
- Echtheid

en een

- Grenzeloze nieuwsgierigheid

Alert zijn

Wat vraagt dit van
de behandelkamer?

Heb je voldoende materiaal
tot je beschikking?

Weet je de voor handen zijnde
materialen in te zetten?

Met welk materiaal werk je graag?
Is dat ook aanwezig?

Is er ruimte voor de cliënt om te ontladen?
Of om juist op te laden?

Zorg dat je jezelf kunt zijn in je behandelkamer

Hoe zit het met de
temperatuur, het licht etc.?

Is er genoeg voorraad,
bijvoorbeeld van
scheerschuim, verf of hout?

Heb je een goede stoel?

Is de omgeving rustig genoeg
zodat er niet teveel afleiding
van buitenaf komt?

Kern van dit verhaal

→ Autonomiebehoefte als uitgangspunt

→ Gebruik de cognitie om de nieuwsgierigheid aan te zetten

→ Wees zelf ook grenzeloos nieuwsgierig

Tot slot

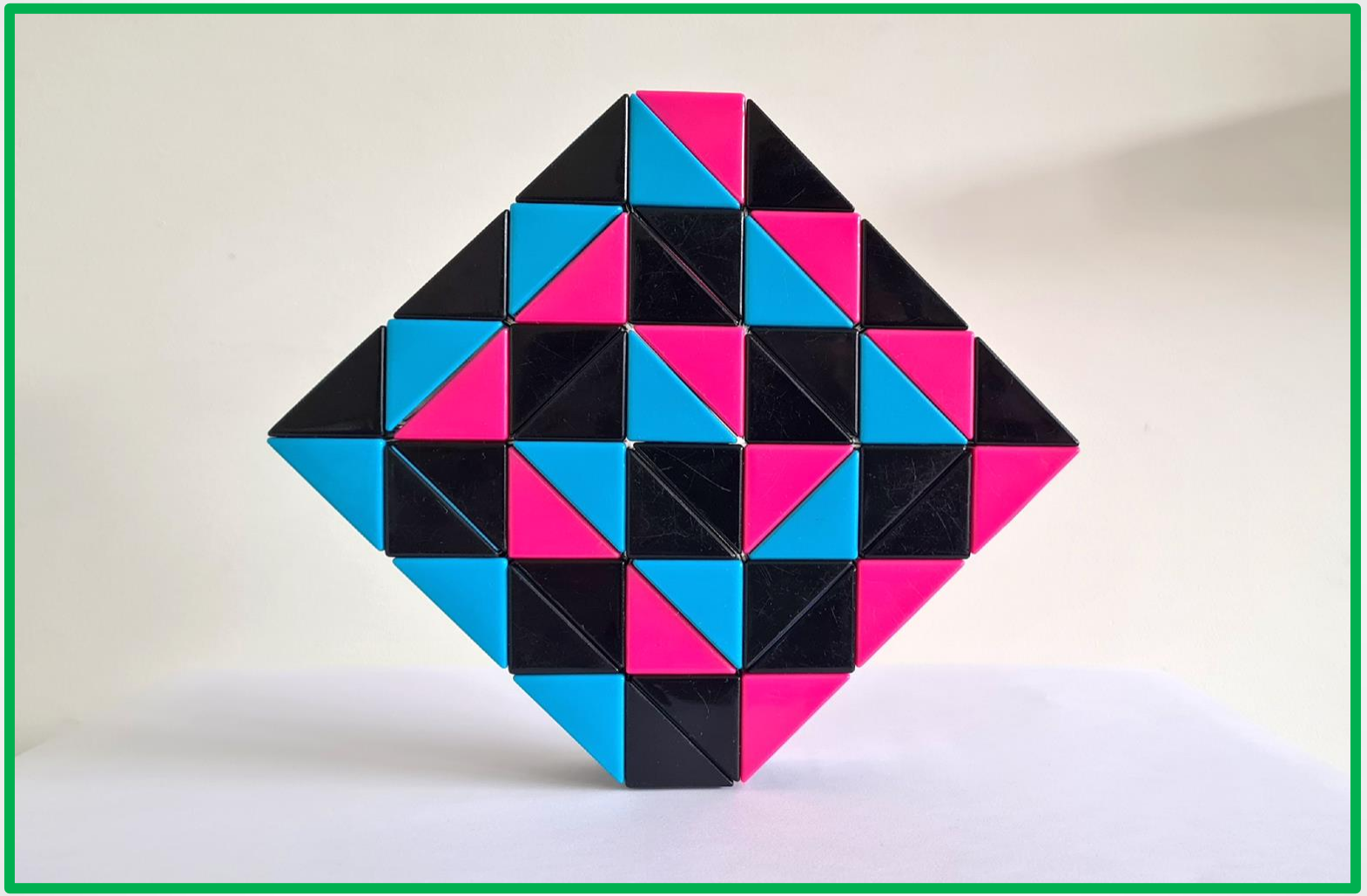

Vragen?

Dank voor jullie aandacht!

Boekentips

- Ik ben een kind, gelukkig & gevoelig hoogbegaafd, Rineke Derksen
- Ben jij een cheetah?, Marianne Van Zetten
- Hoogbegaafdheid: emotionele ontwikkeling bij kinderen en (jong)volwassenen, Mia Frumau
- Hoogbegaafd. Dat zie je zo!, Maud Kooijman - van Thiel
- Draakje Vurig (alle boeken), Josina Intrabartolo
- De Stip, Peter H. Reynolds
- Survivalgids - Wat als je hoogsensitief bent?, An Michiels
- De hoogsensitiviteit survivalgids, An Michiels
- De hoogbegaafdheid survivalgids, Luc Descamps
- Survivalgidsen - Wat als je hoogbegaafd bent?, Tessa Kieboom
- Hoogbegaafd, nou én?, Wendy Lammers van Toorenburg

Interessante links

Kenmerken hoogbegaafdheid:

- https://www.psycholoog-hoogbegaafdheid.nl/kenmerken-hoogbegaafdheid.html
- https://balansdigitaal.nl/kennisbank/ontwikkelingsproblemen/welke-ontwikkelingsproblemen-zijn-er/wat-is-hoogbegaafdheid/
- https://giftedpeople.eu/kenmerken-van-hoogbegaafdheid/
- https://wij-leren.nl/kenmerken-hoogbegaafdheid.php
- https://www.autisme-hoogbegaafdheid.nl/botsingen-door-de-zijnskenmerken-van-hoogbegaafdheid/

Paper met uitgebreide uitleg over verschillen en overlap ASS en hoogbegaafdheid:

- https://www.anneliesspek.nl/wp-content/uploads/2023/09/ASS-en-of-hoogbegaafdheid_092023.pdf

Sites met boeken over hoogbegaafdheid:

- https://www.smartease.nl/blog/
- https://www.oya.nl/oya-productions/boek-bestellen/